

Криміналістичні дослідження перероблення холодної зброї в інші об'єкти

Козинець О.О., курсант 302 навчальної групи ННІ №1 НАВС.

Науковий керівник: професор кафедри криміналістики та судової медицини НАВС **Радецька В.Я.**

Холодна зброя - це пристрій, конструктивно призначений для нанесення серйозних тілесних ушкоджень людині або тварині за допомогою м'язової сили людини в ближньому бою.

Критерії віднесення об'єкта до холодної зброї наступні:

- цільове призначення - нанесення ушкоджень, небезпечних для життя людини або тварини, зафіксоване в конструкції об'єкта;
- конструктивний принцип дії - використання м'язової сили людини;
- гарантована дистанція дії - ближній бій, безпосередній контакт з противником.

Холодна зброя досить часто використовується зловмисниками для вчинення різних кримінальних правопорушень, відповідно, така зброя часто стає об'єктом судової експертизи - експертизи холодної зброї, базовою галуззю знань для якої є криміналістичне вчення про холодну зброю.

Криміналістичне вчення про холодну зброю - це галузь криміналістичної техніки, що вивчає холодну зброю та конструктивно схожі з нею вироби, сліди їх застосування при вчиненні кримінальних правопорушень та розробляє технічні прийоми, методи і засоби виявлення, фіксації, вилучення та дослідження таких об'єктів з метою розслідування кримінальних правопорушень.

До холодної зброї належать знаряддя і пристосування, які відповідають стандартним зразкам або історично виробленим типам, або незвичні предмети, що спричиняють колючий, ріжучий, рубаючий, ударний або роздроблюючий ефект і призначені для нападу та активного захисту.

При аналізі виявлених криміналістичних ознак треба брати до уваги те, що визначальною для визнання конкретного предмета (пристрою) холодною зброєю є сукупність ознак: основне цільове призначення; конструктивні особливості уражуючого елемента (наприклад, для клинка – форма, розміри, загострення леза, форма та розташування вістря відносно поздовжньої осі); конструктивні особливості руків'я (зручність утримання, наявність, форма та розміри утику або обмежувача); конструктивні особливості з'єднання руків'я з уражуючим елементом; міцність і пружність конструкції в цілому; можливість ураження цілі.

Криміналістичною експертизою холодної зброї вирішуються такі питання:

- 1) Чи є предмет, вилучений у підозрюваного, холодною зброєю?
 - 2) До якого виду холодної зброї належить ніж (кинджал, надолонник, нунчаки, кастет, булава тощо), вилучений у підозрюваного?
 - 3) Яким способом (заводським чи саморобним) виготовлено ніж (кинджал, надолонник, нунчаку, кастет, булаву тощо), вилучений у підозрюваного?
 - 4) Чи є предмет, вилучений у даної особи, заготовкою холодної зброї?
 - 5) Чи виготовлено наданий на дослідження предмет із спортивної або бойової зброї певного типу (спортивної шпаги, бойової шаблі)?
 - 6) Чи піддавався переробці ніж (або інший предмет), вилучений у підозрюваного?
 - 7) Чи використовувались дані інструменти для виготовлення даної холодної зброї?
 - 8) Чи перебувала дана холодна зброя постійно у наданому на дослідження чохла або піхвах?
- Не є холодною зброєю вироби господарсько-побутового, виробничого, спортивного та іншого призначення, які схожі з холодною зброєю за зовнішнім виглядом та/або конструктивно, проте не мають всього комплексу суттєвих ознак, притаманних холодній зброї.

Зокрема, не відносяться до холодної зброї вироби спортивного, бутафорського та сувенірного характеру, які суттєво відрізняються за своєю здатністю до ураження цілі у порівнянні з їх найближчими бойовими чи мисливськими аналогами.

Спортивне холодна зброя стає об'єктом криміналістичного дослідження, якщо воно використовувалося при вчиненні злочину (цибулю, арбалет) або було спеціально заточене або перероблено в кримінальних цілях (спортивна зброя - шпаги, рапіри, шаблі - щоб уникнути вражаючої дії має тупий кінець і підвищену гнучкість клинка).

Характер обробки поверхонь ножа, підбір матеріалів для його виготовлення, відсутність маркувальних позначень, дають підставу для висновку про те, що досліджуваний ніж виготовлений саморобним способом.